

**СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**СЕКЦІЯ «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АУДИТ ТА АНАЛІЗ: СУЧАСНІ
КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ»**

УДК 657.1:631.1:005.52

**БУХГАЛТЕРСЬКА ДОВІДКА ЯК ІНСТРУМЕНТ УСУНЕННЯ
ПОМИЛОК ПРИ ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Дубініна М.В.,

д-р екон. наук, професор,

завідувач кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

У сучасних умовах ведення бухгалтерського обліку на аграрних підприємствах, що функціонують у складному правовому, економічному та технологічному середовищі, особливої актуальності набуває питання забезпечення достовірності облікової інформації. Будь-яке порушення в обліковому процесі – від неухважного внесення даних до системної помилки в бухгалтерській програмі – може суттєво вплинути на фінансові результати підприємства, податкові зобов'язання та управлінські рішення. У цьому контексті бухгалтерська довідка виступає не лише як технічний інструмент, а як важливий елемент системи внутрішнього контролю.

В аграрному секторі, який характеризується сезонністю виробництва та обліком біологічних активів, імовірність виникнення помилок зростає. Тому своєчасне та методично правильне виправлення таких помилок є критично важливим. Відповідно до Методичних рекомендацій № 356 [1] та Положення № 88 [2], бухгалтерська довідка виконує роль облікового регістру та, за певних умов, вважається первинним документом [3].

У структурі бухгалтерського обліку помилки можуть бути наслідком як людського чинника, так і збою в роботі програмного забезпечення. На аграрних підприємствах часто виникають ситуації, коли частина господарських операцій залишається не відображеною в обліку через відсутність типових форм документів. У таких випадках бухгалтерська довідка стає єдиним правомірним інструментом для включення таких операцій до облікової системи.

Варто звернути увагу на те, що бухгалтерська довідка має бути складена з дотриманням усіх вимог до первинного документа, зокрема повинна містити інформацію про зміст господарської операції, її суму, обґрунтування, кореспонденцію рахунків, а також підписи відповідальних осіб. Особливої ваги ці вимоги набувають у контексті контролюючих органів, оскільки правильне

оформлення довідки може бути вирішальним у підтвердженні правомірності бухгалтерських записів.

У випадку виявлення помилки поточного року, коли обліковий регістр ще не закритий, можливе виправлення помилки коректурним методом. Проте, якщо регістр уже підсумований або стосується минулого періоду – виправлення обов'язково оформлюється через бухгалтерську довідку [4]. У системах електронного обліку це набуває особливої актуальності, адже будь-яке втручання в попередні періоди може бути обмежене програмною логікою.

В аграрному секторі часто трапляються помилки, пов'язані з нарахуванням амортизації основних засобів сезонного використання, розрахунком собівартості продукції, або некоректним обліком біологічних активів. Такі помилки, як правило, виявляються під час складання фінансової звітності або підготовки податкових декларацій. Їхнє виправлення через бухгалтерську довідку дозволяє уникнути ретроспективних змін у попередніх регістрах, що відповідає принципам безперервності обліку та стабільності звітності.

Особливістю бухгалтерської довідки є її гнучкість – вона може бути складена в довільній формі з урахуванням специфіки підприємства. Це дозволяє ефективно адаптувати облікові процедури до реальних потреб аграрного бізнесу. Однак, щоб уникнути зловживань або непорозумінь з боку фіскальних органів, доцільно затвердити внутрішні регламенти щодо її використання, у тому числі через наказ про облікову політику.

Наявність бухгалтерської довідки у облікових документах підприємства надає можливість документального підтвердження проведених коригувань і дозволяє забезпечити безперервність та узгодженість даних між первинними документами, регістрами обліку та фінансовою звітністю. Таким чином, довідка виконує не лише функцію виправлення, але й запобігання повторенню аналогічних помилок у майбутньому.

У практиці аграрного обліку бухгалтерська довідка також виконує роль пояснювального документа під час формування резервів, визначення вартості продукції тваринництва або розподілу витрат у межах облікових періодів. Це є додатковим підтвердженням її значущості в системі облікової документації.

У разі виявлення помилки, що вплинула на фінансовий результат минулих років, бухгалтерська довідка дозволяє здійснити виправлення через рахунок 44 «Нерозподілений прибуток», не впливаючи на поточні доходи та витрати, що забезпечує коректне подання звітності.

Досвід багаторічної практики свідчить, що найбільшу ефективність бухгалтерська довідка демонструє у поєднанні з іншими елементами внутрішнього контролю: аудитом, автоматизованими системами перевірки, та регулярним аналізом облікових записів. У такій системі довідка перестає бути лише технічним інструментом і стає елементом аналітичного мислення бухгалтера.

Підсумовуючи, варто зазначити, що правильне використання бухгалтерської довідки в обліку аграрних підприємств дозволяє не лише

дотримуватися вимог чинного законодавства, а й забезпечує цілісність, логічність і прозорість облікової інформації. Усе це формує довіру до фінансової звітності, як з боку внутрішніх користувачів, так і зовнішніх – інвесторів, контролюючих органів та партнерів.

Таким чином, бухгалтерська довідка є універсальним засобом, що поєднує облікову точність, документальне підтвердження та аналітичну функцію. Її впровадження як стандартного інструменту виправлення помилок в аграрному обліку має стати невід’ємною частиною сучасної практики ведення бухгалтерії.

Список використаних джерел:

1. Методичні рекомендації щодо застосування регістрів бухгалтерського обліку, затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 № 356 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00>
2. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : наказ Міністерства України від 24.05.1995 № 88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0393-95#Text> – Назва з екрана.
3. Бухгалтерська довідка – вимоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://surl.li/plvkk>.
4. Бухгалтерські помилки: знайти та знешкодити –БУХГАЛТЕР.UA. URL: https://buh.ligazakon.net/news/218463_bukhgalterska-dovdka-vistupa-pdstavoyu-dly-a-vdobrazhennya-operats-u-bukhobliku--mnfn (дата звернення: 09.04.2025).

УДК 657:330.3-021.387

ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ESG-ФАКТОРІВ

Кузьома В.В.,

доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: розглянуто взаємозв'язок між обліком та оподаткуванням в контексті сталого розвитку та ESG-факторів. Проаналізовано роль систем обліку у забезпеченні інформацією для прийняття рішень щодо сталого розвитку та відображенні впливу ESG-факторів на діяльність підприємств. Розглянуто можливості податкової системи як інструменту стимулювання сталого розвитку та врахування ESG-факторів. Оцінено поточний стан інтеграції сталого розвитку та ESG-факторів в облікову та податкову системи України, визначено ключові тенденції та перспективи подальшого розвитку.

Ключові слова: сталий розвиток, ESG-фактори, облік, екологічний облік, соціальний облік, нефінансова звітність, інтегрований облік, оподаткування, екологічні податки, податкові пільги.